

Смернице за процену пројеката

Верзија 8.0
10. октобар 2019. године

Временски оквир евалуационог процеса¹:

<i>Рок за достављање</i>		
	<u>Преглед подобности и административне целовитости (Фонд)</u>	1 недеља
Процењено	<u>Ужи избор Пријава</u>	5 недеља
трајање	<u>Процена утицаја на животну средину</u>	3 недеље
	<u>Коначна одлука о финансирању</u>	1 недеља

¹ Дати рокови су оквирни. Фонд задржава право да измени датуме. Сви учесници у процесу ће бити благовремено обавештени.

ПРОЦЕС ПРОЦЕНЕ ПРОЈЕКТА

Политика Фонда за иновациону делатност (Фонд) има за циљ да обезбеди да се Пријаве поднесене Фонду процене у складу са временским оквиром дефинисаним у овом документу, поштујући принципе транспарентности, једнаког третмана, адекватности и одсуства конфликта интереса.

Стога је процес процене организован на следећи начин:

- Преглед подобности и административне целовитости за све примљене Пријаве
- Ужи избор Пријава (који укључује техничку рецензију од стране независних међународних рецензента и доношење одлуке о ужем избору од стране независне Експертске комисије)
- Процена утицаја на животну средину за све Пријаве у ужем избору
- Коначна одлука о финансирању од стране независне Експертске комисије

У одељцима који следе детаљно је описан сваки корак процеса процене.

1. ПРОВЕРА ПОДОБНОСТИ И АДМИНИСТРАТИВНЕ ЦЕЛОВИТОСТИ ЗА СВЕ ПРИМЉЕНЕ ПРИЈАВЕ

Особље Фонда врши преглед подобности и административне целовитости за све примљене Пријаве како би се осигурала њихова усклађеност са захтевима Програма. Фаза прегледа подобности и административне целовитости траје отприлике једну недељу.

Подобност сваке Пријаве примљене до истека рока за подношење Пријава биће процењена на основу следећих критеријума:

- Подносилац Пријаве је привредно друштво основано у складу са важећим Законом о привредним друштвима, регистровано у Агенцији за привредне регистре Републике Србије (АПР), и које се налази у Србији;
- Подносилац Пријаве је приватно (најмање 51% у приватном власништву) микро или мало предузеће²;
- Подносилац Пријаве није старији од пет (5) година у тренутку подношења Пријаве;
- Већинско власништво Подносиоца Пријаве је српско³.

ИЛИ

- Тимови који се састоје од највише 5 чланова (особа).

² У складу са важећим Законом о рачуноводству Републике Србије, укључујући новооснована правна лица онако како су дефинисана у складу са овим законом.

³ У власништву грађана Србије (ималац пасоша).

Привредна друштва која испуњавају било који од следећих критеријума, НИСУ подобна за пријаву за Програм раног развоја:

- Подносилац Пријаве је прикупио ЕУР 500,000 или више из различитих извора финансирања (капитал, задуживање или грант), јавних или приватних;
- Подносилац Пријаве је у већинском власништву (више од 50%) матичног друштва које је, као владајуће друштво или контролно друштво:
  1. Прикупило/примило ЕУР 500,000 или више, укупног финансирања (капитал, задуживање, грант или њихова комбинација), из јавних или приватних извора, или
  2. Остварило приходе, или је део групе која је остварила приходе веће од ЕУР 2,500,000 у току било које од претходних година.
- Подносилац Пријаве који је финансиран кроз било који од програма финансирања Фонда за исте активности.

Подносиоци Пријаве не могу примити више од ЕУР 600,000 средстава грант финансирања од Фонда кроз било који програм Фонда (укључујући Програм раног развоја, Програм суфинансирања иновација, Програм сарадње науке и привреде, Програм ТТФ и други) током целокупног времена постојања Привредног друштва које се пријављује за финансирање. Овај максимални износ укључује додељени износ финансирања свим његовим бившим, садашњим и будућим повезаним лицима⁴ (укључујући његова зависна друштва, контролисана друштва и повезана друштва која су променила своје пословно име). У случајевима када су Подносиоци Пријаве тимови, и као такви нису успостављени као привредна друштва у тренутку подношења Пријаве, горепоменуто правило ће се примењивати на следећи начин: уколико је било који члан тима већински власник или има контролу⁵ над привредним друштвом које је примило финансирање кроз било који програм Фонда (или је био већински власник или имао контролу над привредним друштвом у тренутку када је финансирање одобрено), свако то финансирање се рачуна у максимални износ од ЕУР 600,000 колико Подносилац Пријаве може да прими.

Измене и унапређене Пријаве које су претходно одбијене су дозвољене. Ови подаци се прикупљају путем Фондовог интернет портала. Међутим, Подносилац Пријаве може поново поднети суштински исту Пријаву само једном (ово се односи на све Фондове програме финансирања). Пријава која је суштински иста као и друге две Пријаве (тј. заснована на суштински истој или сличној иновативној технологији, производу или услузи и пословном плану) претходно достављене Фонду од стране Подносиоца Пријаве неће бити узета у разматрање за даљу евалуацију.

Пријава коју подноси Подносилац Пријаве који већ спроводи пројекат у оквиру Фондовог Програма раног развоја, Програма суфинансирања иновација или Програма сарадње науке и привреде у тренутку подношења пријаве **се неће узимати у обзир**.

Провера административне целовитости подразумева да Фонд испитује да ли је Подносилац Пријаве користио одговарајуће моделе докумената Пријаве као што је описано у Приручнику

⁴ Повезаност се утврђује на основу критеријума наведених у важећем Закону о привредним друштвима Републике Србије.

⁵ Контрола подразумева право или могућност једног лица да, самостално или са другим лицима која са њим заједнички делују, врши контролни утицај на послове другог лица путем учешћа у основном капиталу, уговора или права на именовање већине директора, односно чланова надзорног одбора, у смислу Закона о привредним друштвима.

програма (енг. „*Program Grant Manual*“) и да ли су документи попуњени у складу са упутствима која су дата у обрасцима тих докумената.

Током ове фазе, Фонд ће сваком Подносиоцу Пријаве за чију се Пријаву утврди да има административне недостатке омогућити временски период од 72 сата да исправи ове недостатке. Неподобни Подносиоци Пријаве и Подносиоци Пријаве чије Пријаве нису испуниле административни аспект провере биће обавештени путем електронске поште о својој неподобности, након што Фонд заврши административни и преглед подобности свих поднетих Пријава.

Ако Подносилац Пријаве жели да поднесе приговор заснован на чињеницама о исходу прегледа подобности (позивајући се на евидентне пропусте, превиде или грешке од стране особља Фонда), може то учинити достављањем формалног писма са приговором Фонду, написаног на енглеском језику са препорученим ограничењем од 500 речи у року од 8 календарских дана од дана примања обавештења о одлуци прегледа подобности. Фонд ће доставити званичан одговор на формално писмо приговора у року од 14 календарских дана од пријема приговора.

Резултат фазе провере подобности и административне целовитости је коначна листа подобних Пријава за дати јавни позив.

2. УЖИ ИЗБОР ПРИЈАВА

КРИТЕРИЈУМИ ПРОЦЕНЕ

Пријаве ће бити процењене на основу следећих критеријума:

- Квалификације менаџмента и кључног особља и способност компаније/тима да реализује пројекат;
- Иновативна технологија, производ или услуга; корисност и јединственост иновације; јасно одређена и неспорна права интелектуалне својине;
- Јасна тржишна потражња и потенцијал за комерцијализацију;
- Потенцијал за остваривање прихода/стратешког партнерства у року од две до три (2-3) године након почетка пројекта;
- Изводљива методологија и способност имплементације;
- Коришћење средстава и адекватност буџета пројекта;
- Управљање ризиком технологије и имплементације.

Евалуациона табела која следи ће се користити од стране рецензента и Експертске комисије (питања у другој колони служе као опште смернице рецензентима и Експертској комисији током процене сваког од критеријума):

Квалификације менаџмента и кључног особља, и способност компаније/тима да реализује пројекат	<ul style="list-style-type: none"> • Да ли менаџмент и кључно особље имају адекватне способности, образовање, знање, референце и искуство да изведу предложени пројекат? 	Максимална оцена: 4
---	---	---------------------

<p>Иновативна технологија, производ или услуга; корисност и јединственост иновације; јасно одређена и неспорна права интелектуалне својине;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Да ли ће предлог довести до напретка постојеће технологије, производа или услуге? • До ког степена предлог предлаже и истражује јединствене концепте или примене? • Да ли предлог води ка могућности унапређења технологије у циљу нових открића? • Да ли предложена технологија, производ или услуга има потенцијал стварања нове интелектуалне својине? • Да ли Подносилац Пријаве има пуно власништво/права на развијање и коришћење технологије/производа или услуге која се развија? • Да ли Подносилац Пријаве, својом технологијом, производом или услугом нарушава или крши права интелектуалне својине трећих лица? 	<p>Максимална оцена: 4</p>
<p>Јасна тржишна потражња и потенцијал за комерцијализацију;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Да ли предложени приступ има потенцијал да доведе до креирања одрживе технологије, производа или услуге? • Које је специфично тржиште за технологију, производ или услугу? Да ли је у питању растуће тржиште? Да ли су потенцијални купци/корисници препознати? • Процените конкурентску предност ове технологију у односу на алтернативне технологије које могу да задовоље исте тржишне потребе. • Да ли је технологија, производ или услуга конкурентна и које су конкурентске претње? • Предност треба дати глобално конкурентним технологијама, производима и услугама. 	<p>Максимална оцена: 4</p>
<p>Потенцијал за остваривање прихода/стратешког партнерства у року од две до три (2-3) године након почетка пројекта;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Да ли предложена технологија, производ или услуга има потенцијал да донесе приход у року од 2-3 године након почетка пројекта? • Да ли је процена циљаног тржишта реална и ко се очекује да буду главни конкуренти? 	<p>Максимална оцена: 4</p>
<p>Изводљива методологија и способност имплементације</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Да ли предложени план представља смислен приступ који води ка комерцијализацији? • Да ли су целокупна методологија и активности добро образложени и одговарајући у смислу остварења развоја предложене технологије, производа или услуге? • Да ли постоји довољан приступ ресурсима (материјалима и залихама, аналитичким услугама, опреми, објектима, итд.) како би се пројекат успешно привео крају? 	<p>Максимална оцена: 4</p>
<p>Коришћење средстава и адекватност буџета пројекта</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Да ли су ставке наведене у буџету у складу са предложеним активностима (нпр. радни сати, материјали)? • Да ли су предложени трошкови реални? • Да ли би буџету користиле измене или промене (нпр. више средства усмерених на заштиту интелектуалне својине, смањивање трошкова консултаната)? 	<p>Максимална оцена: 4</p>
<p>Управљање ризицом технологије и имплементације</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Да ли су потенцијални проблеми у спровођењу пројекта, ризици и предложена решења јасно уочени и представљени? 	<p>Максимална оцена: 4</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Да ли ће предложени приступ допринети утврђивању изводљивости и да ли ће се аспектима нарочито високог ризика управљати на одговарајући начин? 	
МАКСИМАЛНА УКУПНА ОЦЕНА		28

Укупна оцена за Пријаву представља суму оцена додељених сваком од критеријума, чиме се остварује максимум од 28 поена.

ОЦЕНА	ЗНАЧЕЊЕ
1	Недовољно
2	Прихватљиво
3	Добро
4	Одлично

Коментари за сваки критеријум морају одговарати на кохерентан и конзистентан начин оцени која је додељена за тај исти критеријум.

ПРВА ФАЗА УЖЕГ ИЗБОРА ПРИЈАВА: ТЕХНИЧКА ПРОЦЕНА РЕЦЕНЗЕНАТА

Прва фаза процене у оквиру доношења одлуке о ужем избору Пријава укључује техничку процену изведену од стране међународних рецензента. Менаџери Програма Фонда су задужени да осигурају да свака Пријава добије објективну и фер процену рецензента, као и да су сви важећи закони, прописи и правила поштовани. Врста процене од стране рецензента која се примењује је такозвана „слепа процена“ („blind review“), при чему је име рецензента непознато како Подносиоцу Пријаве, тако и члановима Експертске комисије.

Улоге и одговорности страна које су ангазоване у овој фази су следеће:

Менаџери програма Фонда:

- Достављају међународним рецензентима изјаву о непристрасности и чувању тајности података на потпис пре него што им доделе Пријаве на процену;
- Додељују најмање два одговарајућа рецензента свакој подобној Пријави на основу одговарајуће области индустрије и науке, тако да рецензенти могу да спроводе своју процену и да доделе појединачне оцене за сваки критеријум;
- Документују и воде рачуна о постојању сукоба интереса;

- Присуствују и врше надзор у свим административним и регулаторним аспектима процеса рецензије.

Рецензенти:

- Потписују изјаву о непристрасности и чувању тајности података која им је достављена од стране Фонда;
- Добијају приступ Пријавама за рецензију путем Фондовог Портала;
- Упознају се са Смерницама за процену пројеката и упутствима;
- У року од два дана од примања Пријава за рецензију, прегледају сваку додељену Пријаву и потврђују да Предлог Пријаве спада под њихову стручну област и обавештавају Програм менаџере Фонда уколико има било какве сумње;
- Прегледају све Пријаве које су им додељене и утврђују евентуално постојање сукоба интереса или онога што се чини да је сукоб интереса и обавештавају Менаџере програма Фонда у случају да тако нешто постоји;
- У року од 3 недеље од добијања приступа Пријавама, припремају процену у писаној форми (користећи електронски Евалуациони формулар за Рецензенте на Порталу Фонда) за сваку Пријаву која им је додељена, на основу дефинисаних критеријума процене и суда о квалитету. Рецензенти морају дати концизне, битне и добро образложене коментаре за сваки од критеријума у евалуационој табели, формулисане на начин да могу бити директно прослеђени Подносиоцу Пријаве, уколико је потребно. Јаке и слабе стране морају бити назначене. Нарочито је важно да коментари не треба да укључују само сумарни преглед Пријаве, већ да обезбеде краћу критичку анализу у складу са (али не ограничавајући се на) одговарајућим питањима у оквиру евалуационе табеле;
- Додељују нумеричку оцену (од 1 до 4, при чему је 1 најнижа а 4 највиша оцена) за сваки критеријум процене;
- Попуњавају и потврђују Евалуациони формулар за Рецензенте за сваку од Пријава која им је додељена путем Фондовог Портала за пријаве.

Оцењивање

Рецензент ће узети у обзир сваки критеријум за оцењивање и даће засебне оцене за сваки критеријум. Систем оцењивања користи скалу са 4 оцене (4 = одлично; 3 = добро, 2 = прихватљиво; 1 = недовољно). Укупна оцена за Пријаву представља збир оцена додељених по свим критеријумима, што доводи до максималне оцене од 28 поена. Сви пројекти ће бити оцењени на основу просечне оцене од најмање два рецензента и на основу тога рангиране за Експертску комисију. Оцене морају бити између 1 и 4 (0 није дозвољена). Оцене дате на пола бода се не прихватају.

На основу претходно поменуте потребе да постоји конзистентност између коментара техничких рецензента и њихових оцена, рецензенти морају избећи случајеве у којима дају високе оцене праћене критичким или негативним коментарима, или ниске оцене праћене позитивним

коментарима. Уколико Фонд установи да Рецензент није доставио довољно образложене коментаре како би поткрепио своје тврдње и закључке за било који од критеријума за оцењивање, Фонд задржава право да тражи од Рецензента да прошири своје коментаре и допуни мишљење додатним објашњењима.

Коментари и оцене рецензената чине резултат ове фазе и представљају само један део процеса оцењивања у оквиру фазе ужег избора.

ДРУГА ФАЗА УЖЕГ ИЗБОРА ПРИЈАВА : ПРОЦЕНА НЕЗАВИСНЕ ЕКСПЕРТСКЕ КОМИСИЈЕ ФОНДА

Други степен процене врши независна Експертска комисија (ЕК), док процес администрирају Менаџери програма Фонда. Менаџери програма Фонда су задужени да осигурају да свака Пријава добије објективну процену, као и да су сви важећи закони, прописи и правила поштовани. Менаџери програма Фонда ће доделити Пријаве Експертској комисији у исто време када буду доделили Пријаве међународним рецензентима.

Менаџери програма Фонда:

- Достављају члановима Експертске комисије изјаву о непристрасности и чувању тајности података на потпис пре него што им доделе Пријаве на процену;
- Присуствују и врше надзор у свим административним и регулаторним аспектима састанака Експертске комисије;
- Документују и воде рачуна о постојању сукоба интереса;
- Осигуравају да сва документација, укључујући процену рецензената и бодовање, буде доступна Експертској комисији на Фондовом интернет порталу или путем електронске поште;
- Додељују пројекте свим члановима ЕК;
- Припремају записник са састанака ЕК;
- Припремају Извештај о процени у фази ужег избора, на основу одлуке ЕК о ужем избору.

Чланови Експертске комисије:

- Потписују изјаву о непристрасности и чувању тајности података која им је достављена од стране Фонда;
- Добијају приступ Пријавама за рецензију путем Фондовог Портала;
- Упознају се са Смерницама за процену пројеката и упутствима;
- Прегледају све Пријаве како би утврдили постојање сукоба интереса или потенцијалног настанка сукоба интереса у складу са Фондовим Правилником о забрани конфликта интереса и тајности поверљивих података и обавештавају Менаџере програма Фонда у случају да тако нешто постоји;
- У року од 4 недеље од добијања приступа Пријавама, припремају се за дискусију током састанка Експертске комисије поводом ужег избора;

- Представљају Пријаве које су им додељене и разматрају квалитете сваке Пријаве током састанка поводом ужег избора, узимајући у обзир коментаре рецензената;
- Додељују нумеричку оцену у табели за оцењивање коју обезбеђује Фонд (од 1 до 4, причему је 1 најнижа, а 4 највиша оцена) за сваку Пријаву и за сваки критеријум процене, укључујући писану процену за сваку додељену Пријаву (погледати детаље у наставку).

Након што Експертска комисија додели нумеричке оцене за све Пријаве у табели за оцењивање коју обезбеђује Фонд (и која већ укључује појединачне и просечне нумеричке оцене од стране рецензената за сваку Пријаву) током састанка о ужем избору, табела за оцењивање ће приказати оцене за све Пријаве базирано на следећој формули за оцене:

- Просечна оцена рецензената (ПОР) се пондерише са 30%
- Оцена Експертске комисије (ЕК) се пондерише са 70%
- Коначна оцена = ПОР x 0.3 + ЕК x 0.7

Граница за уврштење Пријаве у ужи избор је 23.8 бодова (85% од максималне оцене, која износи 28).

Након финализације табеле за оцењивање, Експертска комисија ће потврдити Пријаве које ће бити уврштене у следећу фазу процеса процене, што је фаза Коначне одлуке о финансирању.

На завршетку фазе ужег избора, Експертска комисија ће:

- Припремити процену у писаној форми (користећи Формулар за ужи избор на Фондовом интернет порталу) за сваку додељену Пријаву, на основу дефинисаних критеријума процене и суда о квалитету. Експертска комисија мора дати концизне, битне и добро образложене коментаре за сваки од критеријума у евалуационој табели, формулисане на начин који ће омогућити да буду директно прослеђени Подносиоцу Пријаве. Јаке и слабе стране морају бити назначене. Нарочито је важно да коментари не треба да укључују само сумарни преглед Пријаве, већ да обезбеде краћу критичку анализу у складу са (али не ограничавајући се на) одговарајућим питањима у оквиру евалуационе табеле;
- Попуњавају и потврђују Формулар за ужи избор на Фондовом интернет порталу за сваку од Пријава која им је додељена и додељују им одговарајући статус (уврштен у ужи избор/није уврштен у ужи избор) на Фондовом интернет порталу.

Повратна информација Подносиоцима Пријаве чија Пријава није изабрана у ужи избор укључиће коментаре Експертске комисије за сваки од критеријума процене.

Подносиоци Пријаве чије су Пријаве уврштене у ужи избор биће обавештени о одлуци Експертске комисије путем електронске поште. За сваког Подносиоца Пријаве, ЕК ће спремити специфична питања која ће бити коришћена за дискусију током финалне директне презентације пред Експертском комисијом. Ова питања ће прво бити прослеђена Фонду након одлуке о ужем избору и Фонд ће их даље доставити сваком од Подносилаца Пријаве који су уврштени у ужи избор. Након тога, ти Подносиоци Пријаве су у обавези да унесу своје одговоре на ова питања у PowerPoint образац презентације који обезбеђује Фонд и да овај документ пошаљу назад Фонду најкасније седам (7) дана пре датума који је Фонд дефинисао за финалну презентацију.

Резултат ове фазе је „Одлука о ужем избору“, потписана од стране чланова Експертске комисије или члана Експертске комисије кога овласте други чланови, као и извештај о процени у фази ужег избора чији је саставни део „Одлука о ужем избору“.

Ако Подносилац Пријаве жели да поднесе чињенични приговор на исход одлуке о ужем избору (позивајући се на евидентне пропусте, превиде или грешке од стране независне Експертске комисије или особља Фонда), може то учинити достављањем формалног писма са приговором Фонду, написаног на енглеском језику, које не прелази 500 речи унутар 8 календарских дана од дана примања обавештења о одлуци о ужем избору. Фонд ће доставити званичан одговор на формално писмо приговора у року од 14 календарских дана од пријема приговора.

3. ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Након што Експертска комисија донесе одлуку о ужем избору, све Пријаве које су биле уврштене у ужи избор биће подвргнуте процени од стране Фондовог Независног стручњака за процену утицаја на животну средину и социјална питања, како би се потврдило испуњење услова дефинисаних Оквирним програмом заштите животне средине (ESMF).

Процена утицаја на животну средину састоји се од прегледа свих Упитника о процени утицаја на животну средину (ESQ), који чине саставни део сваке Пријаве. Подносиоци Пријава који су ушли у ужи избор ће бити обавештени о резултатима „ESQ“ процене само уколико је потребно доставити План заштите животне средине („EMP“). Када пројекат захтева припрему „EMP“-а (категорија Б), обавеза је Подносиоца Пријаве да припреми „EMP“ и да га достави Фондовом Независном стручњаку за процену утицаја на животну средину и социјална питања у року од две (2) недеље након добијања повратне информације везане за „ESQ“. Смернице везане за садржај „EMP“ се налазе у Оквирном програму заштите животне средине, који је доступан на интернет страници Фонда (www.inovacionifond.rs). Оквирни програм заштите животне средине наводи процедуре заштите животне средине и социјалне процедуре којих подржани пројекти морају да се придржавају и који су усаглашени са националним законодавством у Србији. У случају да пројекат захтева „EMP“, а Подносилац Пријаве га не припреми, та Пријава постаје неподобна за даљу процену. Додатно, све Пријаве које су уврштене у ужи избор и које буду сврстане међу пројекте категорије А у складу са Оквирним програмом заштите животне средине се аутоматски сматрају неподобним за финансирање у оквиру овог програма.

Менаџери програма Фонда:

- Достављају Независном стручњаку за процену утицаја на животну средину и социјална питања изјаву о непристрасности и чувању тајности података на потпис пре него што му се доделе Пријаве како би се проценио њихов утицај на животну средину;
- Документују и воде рачуна о постојању сукоба интереса;
- Додељују Пријаве које су уврштене у ужи избор Независном стручњаку за процену утицаја на животну средину и социјална питања и обезбеђују приступ документима из Пријаве који су неопходни за спровођење процене;
- Додељују одговарајући статус везан за утицај на животну средину на Порталу Фонда након завршетка процене коју спроводи Независни стручњак за процену утицаја на животну средину и социјална питања.

Независни стручњак за процену утицаја на животну средину и социјална питања:

- Потписује изјаву о непристрасности и чувању тајности података која му је достављена од стране Фонда;
- Прегледа све Пријаве како би утврдио постојање сукоба интереса или потенцијалног настанка сукоба интереса у складу са Фондовим Правилником о забрани конфликта интереса и тајности поверљивих података и обавештава Менаџере програма Фонда у случају да тако нешто постоји;
- Процењује све додељене Пријаве уврштене у ужи избор, категоризује их и потврђује усаглашеност одговарајућих Упитника о процени утицаја на животну средину са Оквирним програмом заштите животне средине (ESMF);
- Потписује Упитнике о процени утицаја на животну средину за Подносиоце Пријаве који су уврштени у ужи избор, тако потврђујући њихову категоризацију и усаглашеност са Оквирним програмом заштите животне средине;
- За све додељене Пријаве уврштене у ужи избор које захтевају План заштите животне средине, пружа савет Подносиоцима Пријаве да формулишу одговарајући План заштите животне средине и обезбеђује да је коначни план усаглашен са Оквирним програмом заштите животне средине.

Резултат ове фазе је табела у којој се налази статус везан за утицај на животну средину за све пројекте уврштене у ужи избор, потписана од стране Независног стручњака за процену утицаја на животну средину и социјална питања.

4. ОДЛУКА О ФИНАНСИРАЊУ

Сви Подносиоци Пријаве који су претходно уврштени у ужи избор од стране Експертске комисије и који су задовољили Процену утицаја на животну средину, презентоваће своје Пријаве уживо пред независном Експертском комисијом. На основу резултата ове презентације, Експертска комисија ће донети своју коначну одлуку. Експертска комисија ће користити исте критеријуме процене који су наведени у Одељку 2 овог документа, као и исти систем оцењивања који се налази у Одељку 2.

Чланови Експертске комисије ће узети у обзир сваки критеријум за оцењивање и даће засебне оцене за сваки критеријум. Систем оцењивања користи скалу са 4 оцене (4 = одлично; 3 = добро, 2 = прихватљиво; 1 = недовољно). Укупна оцена за Пријаву представља збир оцена додељених по свим критеријумима, што доводи до максималне оцене од 28 поена. Оцене и коментари Експертске комисије се заснивају на целокупној процени Пријава од стране Експертске комисије, што подразумева холистичку процену квалитета сваке Пријаве и непристрасни суд о квалитету заснован на чињеницама.

Менаџери програма Фонда:

- Достављају учесницима презентације изјаву о чувању тајности података на потпис пре почетка самог финалног догађаја;

- Присуствују и врше надзор у свим административним и регулаторним аспектима финалног догађаја;
- Документују и воде рачуна о постојању сукоба интереса;
- Припремају финалну табелу за оцењивање за ЕК, како би се у исту унели нумерички бодови за сваку Пријаву и сваки критеријум процене;
- Припремају записник са финалног догађаја;
- Припремају Финални извештај о процени, на основу коначне одлуке ЕК о финансирању.

Чланови Експертске комисије:

- Дају уводни говор свим групама Подносилаца Пријаве који ће презентовати током финалног догађаја, објашњавајући им концепт догађаја и његове циљеве;
- Темељно се припремају за дискусију за сваку од Пријава у ужем избору која ће бити презентована током финалног догађаја;
- Пружају сваком Подносиоцу Пријаве временски оквир од 10 минута током кога могу презентовати своју Пријаву користећи PowerPoint презентацију, након чега следи временски оквир од 10 минута за специфична питања која Експертска комисија може имати за сваку од Пријава;
- Након презентација Пријава из ужег избора, додељују нумеричку оцену у табели за оцењивање коју обезбеђује Фонд (од 1 до 4, при чему је 1 најнижа, а 4 највиша оцена) за сваку Пријаву и за сваки критеријум процене;
- Спровode неопходан детаљни преглед буџета за сваки пројекат у ужем избору како би се оптимизовала употреба доступног финансирања у овом јавног позиву.

Након што ЕК додели нумеричке бодове за све Пријаве у финалној табели за оцењивање коју Фонд обезбеђује за потребе финалног догађаја, финална табела за оцењивање ће приказати финалне резултате за све Пријаве и сортирати их од највишег ка најнижем.

Након финализације ове табеле за оцењивање и на основу износа доступних средстава, ЕК ће потврдити које ће Пријаве бити одабране за финансирање и такође ће:

- Припремити процену у писаној форми (користећи Формулар за коначну одлуку о финансирању на Фондовом интернет порталу) за сваку додељену Пријаву, на основу дефинисаних критеријума процене и суда о квалитету. Експертска комисија мора дати концизне, битне и добро образложене коментаре за сваки од критеријума у евалуационој табели, формулисане на начин који ће дозволити да буду директно прослеђени Подносиоцу Пријаве. Јаке и слабе стране морају бити назначене. Нарочито је важно да коментари не треба да укључују само сумарни преглед Пријаве, већ да обезбеде краћу критичку анализу у складу са (али не ограничавајући се на) одговарајућим питањима у оквиру евалуационе табеле;
- Попуњавају и потврђују Формулар за коначну одлуку о финансирању на Фондовом интернет порталу за сваку од Пријава и додељују им одговарајући статус (одобрен за финансирање/није одобрен за финансирање).

Повратне информације за све Подносиоце Пријаве који су представили своје Пријаве током финалног догађаја укључују писане коментаре Експертске комисије из Формулара за коначну одлуку о финансирању. Након одлуке Експертске комисије да додели финансирање, Подносилац Пријаве биће обавештен о позитивној одлуци о финансирању и потом ће му бити понуђено да потпише Уговор о финансирању. У случају да дође до било каквих значајних промена у структури Пројекта који је био одобрен за финансирање пре него што се потпише Уговор о финансирању, независна Експертска комисија задржава право да измени и прилагоди своју одлуку у складу са овим променама.

Фонд ће такође обавестити све Подносиоце Пријаве који су ушли у ужи избор и чији пројекти нису били одобрени за финансирање о исходу последње фазе процеса процене и они ће добити коментаре Експертске комисије за њихове пројекте, за сваки од критеријума процене.

Приликом доношења коначне одлуке о финансирању, Експертска комисија ће узети у обзир укупан износ доступних средстава за тај јавни позив. Ако број квалитетних Пријава који би ЕК одобрила за финансирање превазилази укупан доступни буџет опредељен за дати јавни позив, три (3) пројекта са највишим оценама из листе оних Пријава које су биле уврштене у ужи избор, али на крају нису биле одобрене за финансирање, биће сматрани резервним пројектима. Овим Пријавама ће бити накнадно понуђено финансирање од стране Фонда уколико се деси да било која од првобитно одобрених пријава не успе да потпише Уговор о финансирању.

Резултат ове фазе је „Коначна одлука о финансирању“, потписана од стране чланова Експертске комисије или члана Експертске комисије кога овласте други чланови, као и Финални извештај о процени чији је саставни део „Коначна одлука о финансирању“.